

lem for Københavns Amts 1. Valgkreds (Ellinger) og hans Partifæller, som har fremsat dette Lovforslag, har rimeligvis fremsat det under Forudsætning af, at vi heller ikke i Aar kommer til Ende med Forhandlingerne om Retsplejelovforslaget. Det er et Forsøg paa at sætte en ny Lap paa et gammelt Klædebon. Der er i Skriften advaret imod at gøre det, for der kan ske Ulykker derved, Lappen kan rives af og Hullet blive større, men jeg skal i øvrigt ikke udtale mig om Lovforslagets Værdi, idet jeg forudsætter, at vi nu endelig kommer til Ende med Forhandlingerne om den store Retsreform.

Borghjerg: Det er attende Gang, Rigsdagen faar Retsreformen til Behandling. Jeg tillader mig at bruge en Statistik, som den ærede sidste Taler fremdrog forrige, altsaa syttende, Gang, vi havde Retsreformen til Behandling. Tre Kommissioner har beskæftiget sig med denne Sag, Kommissionerne af 1857, 1868 og 1892. Syv Justitsministre har fremsat Lovforslag om en Forandring af Retsplejen. Den nuværende Justitsminister har gjort det to Gange. Fire Gange har denne Sag været i Fællesudvalg. Det er 66 Aar siden, Grundloven af 1849 gav den danske Befolkning Løfte om en Retsreform med Adskillelse af Retsplejen og Forvaltningen, med Offentlighed og Mundtlighed og med Nævninger i de store kriminelle Sager og i politiske Sager. Det er 63 Aar siden, man i Folketinget tog fat paa at gennemføre disse Løfter. Det forekommer mig, at det er paa Tiden at faa Sagen ført til Ende. Det er i disse Dage netop 13 Aar, siden Folketinget første Gang gjorde den store Retsreform færdig og sendte den til det andet Ting. Det var den 18. December 1902. Jeg kan huske, jeg den Gang følte det som noget af en Begivenhed, som en politisk Festdag, da Folketinget endelig efter saa mange Forarbejder var naaet til at sende en stor og god Retsreform i Overensstemmelse med Grundlovens Løfteparagraffer op til det andet Ting. Det skete, som ærede Medlemmer maaske vil erindre, med stor Glans, denne Retsreform blev den 18. December 1902 vedtaget enstemmigt med 102 Stemmer. Det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen) gav denne Retsreform en god Hilsen med til det andet Ting. Han udtalte sin Glæde over, at vi nu var kommet saa vidt, og ønskede den daværende Regering Held og Styrke — navnlig Styrke — til at føre den igennem. Han udtalte

Haab om, at denne Retsreform, som blev vedtaget enstemmigt med 102 Stemmer, maatte betegne den første store Milepæl paa det parlamentariske Fremskridts Vej her i Landet. Vi har heldigvis faaet en anden, der blev den første, den nye Grundlov, men Retsreformen venter vi endnu paa. Jeg vil da haabe, at det nu efter saa mange Aars Forløb og efter saa meget Arbejde maatte lykkes at naa til en Afslutning af denne Sag. En anset retslærd har talt om, at Retsreformens Behandling her nede var Rekorden af dansk Vrøvl. Jeg tror, det er paa Tiden, at man nu kommer til Ende dermed. I Løbet af de sidste Aarhundreder er de moderne Retsprincipper trængt sejrrikt frem i alle civiliserede Lande, helt over til Rusland. Rusland har et mere moderne Retssystem end Danmark. Det var paa Tide, at vi, som nu har faaet en af de mest frisindede Forfatninger i Verden, endelig naaede frem til et civiliseret Retssystem.

Den Tale, som Venstres Ordfører (Emil Petersen) nu holdt, begyndte med et Citat af Udvalgsbetænkningen fra 1913. Jeg har før haft Lejlighed til at omtale den og svare det ærede Medlem. I sin Tale ved Sagens første Behandling i Februar 1914 fremdrog det ærede Medlem samme Citat, og jeg havde Lejlighed til at svare derpaa. Jeg tror derfor, jeg kan spare baade Tid og Arbejde ved at henvise ærede Medlemmer, der maatte interessere sig for dette, noget forældede historiske Punkt, til det Svar, jeg den Gang paa mit Partis Vegne havde den Ære at give det ærede Medlem fra Gudme (Emil Petersen). Det findes i Folketingstidenden for 1913—14, Sp. 3149. Det ærede Medlem var den Gang udførligere i sit Angreb paa os, jeg gav et ret udførligt, og jeg tror fyldestgørende, Svar. Det passer den Dag i Dag, og jeg behøver derfor ikke at gentage det, men kun lige resumere den ganske klare Stilling, vi fra vor Side har indtaget. Vi arbejdede i Aarene fra 1902 til 1906, ja, fra 1901 til 1906 kan jeg sige, sammen med de øvrige demokratiske Partier her i Salen paa den store Retsreformens Gennemførelse. Det var mod vor Villie og til vor Beklagelse, at man saa stærkt indskrænkede den ved det bekendte Alberti-Goos'ske Retsreformforlig af 1908. Men da dette Forlig var gennemført, da det var vedtaget, da det Aaret efter med en anden Ministers Navn under blev vedtaget paa ny, og da Venstre, der havde et Hovedansvar for dette Forlig, sad ved Roret og havde Flertal i dette Ting, holdt